

Børne Blad



Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 32.

9de august 1891.

17de aarg.



Smaa lystboere.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakke til en adresse paa over 5 eksplr. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspl. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Bibelhistoriske spørgsmål.

(Over det nye testamente.)

Svar paa disse spørgsmål vil børnene finde ved at læse sin bibelhistorie (Bogt). Om stebornes beliggenhed, se kortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmaalene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorover der læses.

69 a.

Hvilke mennesker ser vi i dette stykke at Jesus mest omgiktes? Hvem var tolterne? Svar: Tolterne var folk, som havde at indkræve told af jøderne. De var forhadte af folket og var i almindelighed uredelige. Hvad menes her med „syndere“? Svar: Dermed menes saadanne, som laa i aabenbare laster, altsaa „grove syndere“. Vilde da Jesus omgaaes saadanne mennesker? Svar: Ja, de holdt sig nær til ham for at høre ham (se Luc. 15. 1), og han tog imod dem og sad tilbords med dem. Var der ikke ogsaa andre, som var sammen med Jesus? Hvad siges der om farisæerne? Syntes de om, at Jesus omgiktes toltere og syndere? Hvad gjorde de? Hvilken lignelse fortalte Jesus dem da?

Hvad var det, den yngste søn vilde, faderen skulde gjøre? Gjorde faderen dette? Hvad gjorde den yngste søn, da han havde faaet sin arv? Hvorledes levede han i det fremmede land? Og hvorledes gik det med hans arv? Hvad vil det sige, at han ødte sit gods i et overdadigt Levnet? Tror du, han i denne tid tænkte noget paa sin far og mor? Kom han ikke til at tænke paa dem? Hvad var det, som bragte ham dertil? Hvorfor begyndte han at lide nød? Hvad gjorde han, da nu nøden kom? Hvilket arbejde maatte han udføre i sin tjeneste? Tror du, han likte dette arbejde? Svar: Nei, det var det mest foragtelige arbejde, en jøde kunde faa; thi svinet var for jøderne et urent dyr. Hvorfor paatog han sig da en saadan tjeneste? Hvoraf kan vi i fortællingen se, at hans hunger var saa stor?

Hvem er det nu, Jesus betegner med den yngste søn i lignelsen? Svar: Tolterne og synderne og desuden alle mennesker, som vi er af naturen. Hvem er da den fader, som har skjænket os arven? Hvilken arv har vi faaet? Hvor fik vi den? Har da ogsaa vi forødt denne arv i et fremmed land? Hvorledes det?

Svar: I det vi har fjernet os fra Gud, saa vi ikke har hørt hans ord, men har tjent synden; derved har vi mistet bærneretten hos Gud og arveretten til saligheden. Tænker et menneske, som tjener synden, paa, at det har mistet den arv, som det fik i daaben? Vil ikke Gud, at mennesket skal tænke derpaa? Hvad gjør da herren for at bringe mennesket til saadan estertanke? (Den forlorne søn kom i nød). Hvad slags nød maa vi komme i, førend det kan blive godt med os? Naar vi nu faar se vor synd, gaar vi da straks tilbage til vor himmelske fader? Svar: Nei, vi søger først at hjælpe os selv, ligesom den forlorne søn gav sig i tjeneste hos en mand i det fremmede land. Kan vi da hjælpe os selv? Svar: Nei, det bliver under alt vort arbejde kun værre og værre med os. (Den forlorne søn var glad ved den mast, som svineene fik.)

Pilegrimen.

(Med billede.)



r. Ernfrid levede i Tyskland ved den lutherste reformations begyndelse. Det var en raa og voldsom tid, fuld af bankundighed og overtro. Den kristne religion fandtes nok ogsaa paa hans hjemsted; men der ligesom saa mange andre steder var det blot mest i navnet.

Ernfrid var en rig og anseet landmand; men han var et barn af sin tid, raa, vild og udsvævende. Rygtet vidste at berette mange voldsgjerninger af ham, og hans hjem kunde fortælle mere end et gudløst minde om, hvad der var hændt ved de fulde bægre.

Men tilsidst skulde samvittighedens røst komme til at lyde ogsaa i dette haarde hjerte. Han blev greben af en forunderlig uro og angstelse, som forfulgte ham nat og dag. Han søgte som saa mange i hans tid at gjenvinde sin sjælsro og fred med Gud ved „fortjenstfulde gjerninger“, det vil sige: gaver til klostre og kirker, og mere end en gang modtog han til gjengjæld af presters og munkes mund forsikring om, at hans synder var ham forladte. Ogsaa af Tezel, som

paa den tid vandrede omkring i Tyskland og for penge folgte syndernes forladelse, kjøbte han sig for klingende guld et afladsbrev.

Men uroen og ufreden i hans indre forøgedes blot dag for dag, og han forstod mere og mere tydelig, at han ikke endnu havde faaet syndernes forladelse.

Da greb han pilgrimsstaven, indhyllede sig i en graa kappe og drog afsted paa valfart til hellige steder. Han gjennebandrede Italien og læste mange og lange bønner ved helgeners grave. Katholikerne lærer nemlig, at visse personer, som de kalder helgener, har gjort mere, end de behøvede, for at blive salige, og i disse overflødighedsgjerninger kan andre syndige mennesker blive delagtige, blandt andet ved valfarter.

Men freden vendte ikke tilbage, medens hans forbudne liv med dets mange synder viste sig for hans indre øie i en stadig mere og mere skrækindjagende skikkelse, og han følte med sig selv, at han var ligesaa fjernt fra Gud som nogenfinde tidligere.

Af en anset munk fik han da det raad at valfarte til Kristi grav i Jerusalem. Hvis han gjorde dette, blev han lovet forladelse ikke alene for de synder, som han havde begaaet, men ogsaa for dem, som han i fremtiden maatte komme til at begaa. Ernfrid fulgte raadet, og paa blødende knæ krøb han omkring paa de steder, hvor Kristus havde virket, havde lidt og var død. Han kom vistnok herved i en forunderlig følelsesstemning, men snart vendte atter tilbage den samme tomhed i hjertet, den samme trykkende følelse af, at han endnu var fjernt fra sit livs Gud.

Redtrykket af fortvilelse begyndte han da den tunge vandring mod sit hjem, som han ogsaa naaede to aar, efterat han havde forladt det.

Det var en vakker sommerdag, da han første gang fra en høide saa hjembygden ligge foran sig. Himlen var blaa og klar,

knapt et vindpust bevægede træernes blade, fuglene kvadrede omkring ham, og flittige farmere saaes i fuldt arbejde paa sine marker. Der laa en saa stille fred, en saadan høitidsstemning i det billede, som oprullede sig for hans blik, at han følte sig rent underlig tilmode.

Ubemærket sneg han sig fremover til sit hjem, som laa der bekinnet af den varme middagssol. Foran huset saa han sin hustru sidde ved rokken og spinde, hans sønner og tjenestegutter arbejdede ude paa marken, og inde fra huset hørte han sine døtre sammen med tjenestepigerne under munter sang slaa i vævstolen og hysle med husholdningen. Og fra skorstenspipen steg den blaa røg høit mod himlen.

Da hans hustru, mor Martha, et øieblik forlod rokken for at give en eller anden befaling til husets folk, gik han frem og satte sig paa en bænk, støttende sit brændhede hoved med haanden. De brede, sterke skuldre begyndte at skjælve, og efter en stunds kamp brast han i en heftig graad.

I det samme kom mor Martha ud igjen. Hun blev naturligvis dybt rystet ved at se ham være kommen tilbage endnu mere fortvilet og sorgfuld, end han var vandret afsted. Hun indsaa straks, at han ikke havde fundet, hvad han havde søgt, men at hans hjerte var endnu lige blottet for fred.

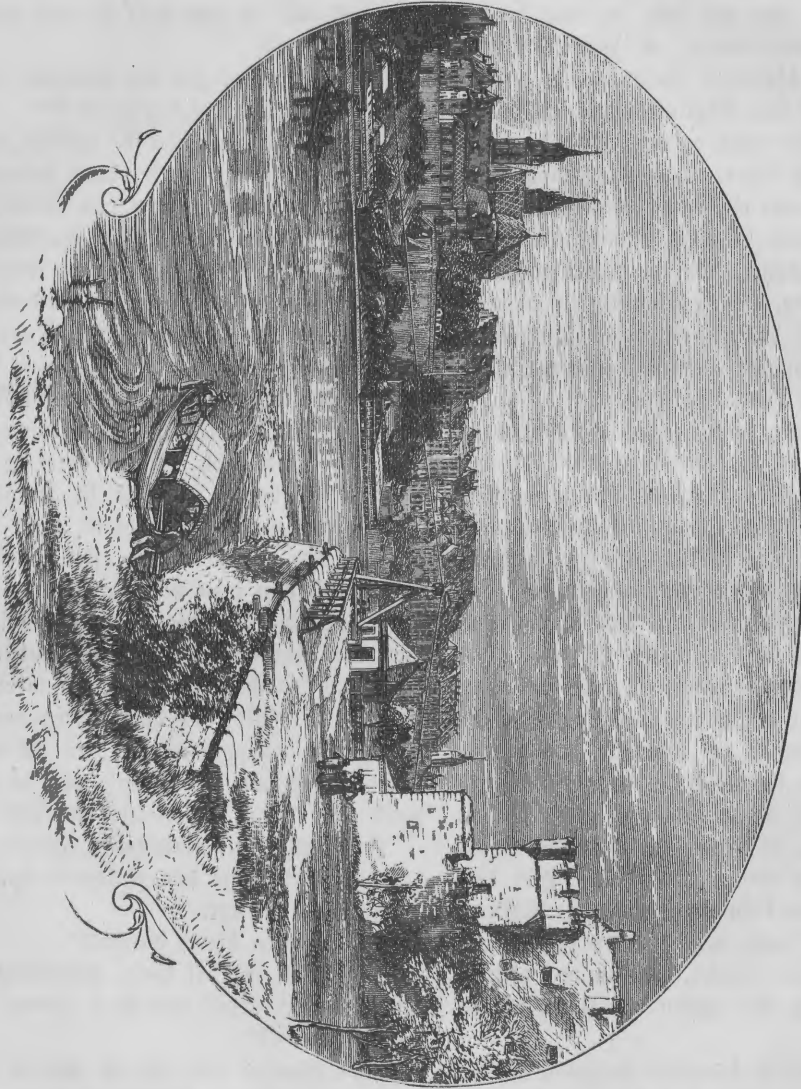
Hun fattede sig imidlertid, gik frem til ham, klappede ham paa skulderen og hilste ham med et venligt:

„Velkommen hjem, Ernfrid!“

„Åh, hilts mig ei saa! Hvorledes kan den, som har ufred med sig i hjertet, føle sig velkommen?“

Mor Martha satte sig ved siden af ham, og saaledes blev de siddende en stund uden at sige et ord. Blot nu og da hørtes fra manden en kvalt hulk. Til sidst brød mor Martha tausheden og spurgte venlig, idet hun greb hans haand:

„Vil du ikke høre lidt om, hvorledes vi



Batfel.



En pilgrim.

har havt det, medens du har været borte, og de store ting, som er hændte, medens du har været i de fremmede lande?"

Ernfrid indsaa sin egentjærlighed ved blot at have tænkt paa sig selv, og svarede derfor:

"Al jo, fortæl, fortæl!"

Mor Martha begyndte: "Du husker nok, hvorledes Tezel reiste omkring og folgte syndsforladelse for penge, dengang du tiltraadte din pilgrimsvandring. Men en dag fløi det rygte gennem vor egn, at en munk, som hed Martin Luther, var fremtraadt i Wittenberg og fyldt af Guds aand havde protesteret mod den skamløse handel. Vi forfærbedes over hans, som vi troede, gudløse angreb paa den eneste saliggjørende kirke. Men en dag fik vi høre ham prædike, og da gik der som et tveegget sverd gennem vore hjerter, og vi forstod, hvorledes vi hidtil havde vandret i mørke, og hvorledes vor religions dyrebareste skat, Guds hellige ord, var bleven skjult for os."

Hun udviklede derefter noget af Luthers lære. Ikke ved egne gjerninger og end mindre ved andres overflødighedsgjerninger, ikke ved gaver til kirker og klostre eller kjøb af afladsbrev eller pilgrimsvandringer vindes syndernes forladelse. Den er blot at faa ved troen paa Jesus Kristus. Hun fortsatte derpaa:

"Som lynild har Luthers lære spredt sig rundt om til palads og hytte, og tusender og atter tusender har ved den faaet den fred med Gud, som hverken afladshandlere eller pilgrimsvandringer har kunnet give."

"Jeg har paa min vandring hjemover hørt saa meget om denne kjætter, og ve dig, kvinde, som har lyttet til den formastelige, som vil søge at nedbryde den hellige, alene saliggjørende kirke", svarede Ernfrid mørkt.

"Han vil ikke nedbryde kirken, men rense den, ligesom Kristus engang rensede Jerusalems tempel. Om vi mister paver og klostre, saa har vi faaet noget bedre isteden. Se her!"

Mor Martha tog frem en stor bog. Det var bibelen. Ernfrid stjøv den hurtig fra sig og raabte:

"Ulykkelige, ved du ikke, at denne bog er forbudt for lægfolk?"

"Jo, men det er menneskers paafund og ikke Guds vilje."

Og uden at spørge ham begyndte hun at læse for den i begyndelsen med ubilje lyttende Ernfrid. Hun læste kapitel efter kapitel af disse hellige ord, som Kristus selv har talt til menneskenes frelse. Men jo længere hun læste, desto ivrigere lyttede han, og tilsidst indsugede han hvert ord med samme begjærlighed, som det til dødsstræthed jagede vilddt drikker af bækkens rindende vand.

Time efter time gik hen, aftensoen gik ned i vest, og aftenrøden spredte sin glans over egnen. Endnu saaes de to at sidde der sammen, og naar hun vilde slutte, greb han hendes haand og bad:

"Læs, læs! Du skulde vide, hvorledes disse ord virker som lægedom paa mit syge hjerte."

Om kvelden samlede hele familien, og der blev fremdeles læst af de hellige skrifter. Luthers gode oversættelse af bibelen var endnu ikke kommen, men den udgave, som de havde været saa heldige at faa fat i et eksemplar af, var god nok til at bringe trøst for den fortvilede sjæl. Først ved midnat skiltes de for at gaa til hvile, og Ernfrid udbrød da:

"Hvor forunderligt! Forgjæves har jeg i min forblindelse over næsten den halve verden søgt efter Kristus og ikke fundet ham, medens han samtidig selv har gjestet mit hjem. Og idet jeg nu, mere sønderknust og fortvilet end nogensinde er vendt hjem, tager den længe eftersøgte imod mig med aabne arme ved min egen terffel."

At hr. Ernfrid og hans familie stadig fiden blev den lutherste reformations trofaste tilhængere, behøver vi vel ikke at fortælle.

(Efter sv. Barn. Tidn.)

Et ædelt træk.

Ved den heftige kamp om høgemosen i slaget ved Jfled, hvor fornemmelig den 6te brigade gjorde underverker af tapperhed, blev vi kaffede tre gange tilbage over den $\frac{1}{2}$ mil brede mose, der kun kunde passeres ved at springe fra den ene bulk til den anden, og hvor soldaten, naar han med sin svære bepakning under springet feilede, ofte bleve borte i dyndet mellem disse; desuagtet gik man tredje gang paa og var endelig saa lykkelig at tage den. Ved det sidste forsøg blev en soldat saaret i hoften, hvilket forhindrede ham i at bevæge sig fra stedet, hvor han faldt; i nærheden af ham befandt sig en meget haardt saaret insurgent, der sansesløs stak med det nederste parti af legemet i mudderet. Det gik imidlertid fremad for os. Slagets tummel sporedes efterhaanden svagere og svagere i det fjerne, og tilsidst afbrødes stilheden i den af tædsel forstummede natur kun af de rundtom liggende døendes og saaredes suk og jammertoner. Sen paa eftermiddagen kom insurgenten til sig selv fra sin lange og uafbrudte besvimelse og kaffede et bønligt blik om hjælp til sin ulykkesfælle. Skjønt denne selv var haardt saaret og nødlidende, fornegtede hans bedre natur sig ikke; med utrolig anstrengelse slæbte han sig de par alen fremad, der skilte dem fra hinanden, og fik, liggende paa maven, klaret den ulykkeliges ben ud af vandet, hvorpaa han medlidende delte sit knappe forraad af feltflasken med ham, idet han derhos søgte at dæmpe hans ulidelige smerter ved tillige at støtte hans saarede hoved. Og da denne danske soldat endelig i det fjerne sinede den søgende ambulance og ved det opstakne gebær havde ledet dens opmærksomhed paa sig, tillod han paa ingen maade, at man hjalp ham først, „fordi“, som han ytrede, „enhver jo vel kunde se, at den anden var meget værre faren end han“. Hans opofrelse var meget ædler, som det paa grund

af den uhyre masse saarede, der var sammenhobet paa dette punkt, og som det var meget vanskeligt at komme til hjælp, gjordes meget tvilsomt, naar man, eller oberhovedet om man atter vilde finde ham selv. Efter et langt og smerteligt sygeleie døde den danske soldat, hvorimod insurgenten, hvem vi stylder denne beretning, som ved et vidunder slap derfra med livet.

Sophus Schack.

Bidrag til den danske nations karakteristik.

Basel.

(Med billede.)

Basel er en af de mere bekendte byer i Schweiz; den ligger i en frugtbar egn ved Rhinen i den nordvestlige del af landet, har en ikke ubetydelig handel og mellem 40 og 50 tusend indbyggere.

Den er en gammel by, som allerede nævnes langt tilbage i middelalderen, ja der fortælles, at dens navn skriver sig helt fra det 4de aarhundrede, idet den romerske keiser Valentinian den 1ste paa et frigtog mod alemannerne her havde sit hovedkvarter, som han jo gav navnet *basilia*, d. e. et kongeligt sted.

I 1431—43 holdtes i Basels domkirke et af middelalderens mest bekendte kirkemøder. Det havde til hensigt at faa rettet paa pavekirkens dybe forræbelse, men skjønt det en tid saa ud, som om der var mere alvor paa dette møde end flere andre, var udbyttet lidet. Noget senere levede i en aarrække i Basel en af hin tids største lærde, nemlig *Grasmus fra Rotterdam*, og skal vi nævne endnu et af de navne, som er knyttede til dette sted, maa det være *Dkolampandius*, Zwinglis medarbejder, der havde saadan indflydelse ved reformationens indførelse i Basel.

I vore dage er byen ikke mindst omtalt, fordi et af de ældste selskaber for hedningsmissionen her har sit sæde; Baseler-missionen begyndte allerede i aaret 1816, og endnu er byen et midtpunkt for en betydelig missionsvirksomhed.

Dronningen af Sabas roser.

Rygget om kong Salomos visdom og hans trones glans naaede langt ud over Jødelands grænser, og da det ogsaa kom dronningen af Saba for øre, kunde hun ikke længer slaa sig til ro i sit hjem i Arabien. Hun vilde med egne øine og øren overbevise sig, om det var sandt, hvad hun fik høre om al denne herlighed.

Med talrigt tjenerstab og kameler belæsede med gaver bestaaende af guld, krydderier og ædelstene, drager hun gennem ørkenen, over bjerge og dale til Kanaans lovpriiste hovedstad Jerusalem. Da hun blev fremstillet for kongen, forelagde hun ham efter østerlandsk vis flere gaader; men Salomo udtvøbde alt for hende, og der var ikke et ord skjult for Salomo, som han ikke udtvøbde for hende.

Bibelen fortæller ikke nærmere herom; men i et af sine værker har den spanske digter Calderon († 1681) ladet dronningen hente to roser, som hun holdt frem for kongen, som sad der omgivet af sin hoffiat og prægtigt klædt livvagt. Begge blomster syntes at være tagne af den samme rosenbush, og rosenduft opfyldte rummet. Kongen strakte sin haand ud efter dem; men dronningen gjorde en afværgende bevægelse og sagde:

„Vis mig nu, o store herfter, din visdom og sig mig, hvilken af disse to roser er ægte. Den ene er vokset paa marken, medens den anden er eftergjort af mine kunstnere.“

Kongen betragtede dem først en stund uden at sige et ord, men sænkede derpaa sit blik og syntes hensunken i dyb eftertanke, medens dronningen kastede et triumferende blik omkring sig.

Dog kun et øieblik varede denne stilhed.

Da hævede kongen sit hoved og gav et vink til de to af sine slavinder, som stod bag hans trone. Ved en haandbevægelse befaler

han dem at trække tilside det prægtige teppe, som dannede den ene væg i værelset.

Med engang falder solens straalere ind til dem; og udenfor saaes den prægtigste blomsterfyldte og i midten af haven et forfriskende springvand. Og se! Ligesom paa befaling kom en del bier summende ind i salen, loffede af rosenduften, og nærmer sig blomsterne.

Til sidst sætter en af dem sig ned paa den ene blomst, medens ingen syntes at bemærke sig om den anden.

„Se der er den ægte!“ sagde kongen smilende, idet han pegede paa den rose, hvorpaa den lille bi netop havde aflagt et besøg for nu atter fornøjet at summe videre.

Forbauset udbryder dronningen: „Ja sandt er det, hvad jeg i mit land har hørt om dig og din visdom. Jeg har ikke selv villet tro det og er kommen hid for med egne øine at se det. Og dog er det ikke haloparten, som er blevet mig fortalt; thi hos dig er mere visdom og godhed end rygget har kunnet sige.“

Naar visdommen ogsaa bestaar deri, at kunne adskille det sande og ægte fra det falske og uægte, hvad vil da ikke engang vor himmelske faders visdom finde hos os. Naar ikke den mest udmærkede kunstner er istand til at narre en almindelig liden bi, hvor meget mindre formaar da et stakkels menneskebarn at narre den almægtige. For menneskene kan det muligens lykkes os at paatage os et falskt skin; thi mennesket ser, hvad der møder dets øie, men Herren ser ind i hjertet. Salige er de rene af hjertet; thi de skal se Gud.

Bogstavgaade.

5 2 3 8 er en driif. 8 6 1 og 7 9 10 og 5 6 6 7 tre dyr. 1 6 3 4 7 8 2 10 benyttes ved maaltidet 8 6 7 2 10 og 4 3 2 10 er to kvindenaavne. 6 7 5 en legemsdel. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 er en laandsdel i Norge.

Opløsning paa firkantgaaden i nr. 30.

H A N S
A B E L
N E R O
S L O T